

Çobanlıktan Ozanlığa Bir Kalem Şairi: Ozan Seyfi ve Şiirleri

A Pen Poet From Shepherding to Poesy: Ozan Seyfi and His Poems

Atila KARTAL * Öz

Âşıklık geleneği, çeşitli aşamalardan geçmiş, etkileme ve etkilenme gibi süreçler yaşayıp değişim ve gelişim göstererek günümüze kadar gelmiştir. Ozanlar, bugün de Anadolu sahasında canlı bir şekilde yaşamaya devam eden âşıklık geleneğinin öznesi olsalar da onların içtimai alandaki işlevselliğinin giderek azalması dikkat çekicidir. Âşık edebiyatında bu geleneğin temsilcileri sadece âşık olarak değil, başka isimlerle de anılmaktadır. Ozan, saz şairi ve âşık genellikle anlamdaş olarak kullanılmıştır. Bu bağlamda bireysel ve toplumsal temalı yazmış olduğu şiirleriyle âşıklık geleneği içinde sözlü-yazılı-elektronik kültür ortamlarında üretim, tüketim ve icra faaliyetleri gösteren Seyfettin Çoban da söz konusu âşıklardan biridir. Bu makalede; Seyfettin Çoban'ın kendisinden mülakat yöntemiyle elde edilen bilgilerden hayat hikâyesi kısaltılarak aktarıldıktan sonra, yayımlanmamış şiirlerinden örneklerle, şiirlerinde işlediği konuların yoğunluğuna göre kategori analizinin yapılması ve içerik analizi ile halk şiiri geleneğindeki yerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Araştırmamızın kapsamını onun yayımlanmamış 241 şiiri oluşturmaktadır. Makalede ozan kime denir sorusu yazılı kaynaklar ışığında tartışılmış, Seyfettin Çoban'ın âşıklık geleneği içindeki yeri tespit edilmeye çalışılmış, şiirleri üretim, tüketim, icra ve performans teori bağlamıyla araştırılmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden görüşme ve yazılı dokümanların incelenmesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmamızın Seyfettin Çoban'ın hayatı, şiirleri ve âşık tarzı şiir geleneğindeki yeri hakkında yayımlanmamış şiirleri üzerine makale boyutunda ortaya konan ilk çalışma olması açısından ileride yapılacak çalışmalara rehberlik edeceğini düşünmekteyiz.

* Dr. Öğr. Üyesi
Akdeniz Üniversitesi
Edebiyat Fakültesi
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
ORCID: 0000-0002-4706-9940
atilakartal@akdeniz.edu.tr
Antalya / TÜRKİYE

* Assist. Prof. Dr.
Akdeniz University
Faculty of Letters Department of
Turkish Language and Literature
ORCID: 0000-0002-4706-9940
atilakartal@akdeniz.edu.tr
Antalya / TÜRKİYE

Anahtar Kelimeler:

Seyfettin Çoban, âşık edebiyatı, Türk halk şiiri, kalem şairi, ozan

Abstract

The minstrelsy tradition has gone through several phases, has experienced processes such as influencing and being influenced and has survived to the present day by showing change and development. Although the poets are the subjects of the minstrel tradition that survives in Anatolia today, it is noteworthy that their functionality in the social field is gradually decreasing. Representatives of this tradition in minstrel literature are not only referred to as minstrels, but also by other names. Ozan, Saz Şairi, and Âşık are generally used as synonyms. In this context, Seyfettin Çoban, who realized production, consumption, and performance activities in oral-written-electronic cultural environments within the tradition of minstrelsy with his poems written with individual and social themes, is one of the

Başvuru/Submitted: 19/09/2022

Kabul/Accepted: 09/01/2023

said minstrels. In this article, it was aimed to make a category analysis according to the intensity of the subjects touched on by Seyfettin Çoban in his poems, with examples from his unpublished poems, and to reveal his position in the folk poetry tradition with content analysis, after his life story was summarized and quoted from the information obtained by the interview method. The scope of our research consists of 241 unpublished poems of him. In the article, the question of who is called an ozan (the poet-singer) was discussed in the light of written sources, Seyfettin Çoban's position in the tradition of minstrelsy was tried to be determined, and his poems were researched in the context of production, consumption, and performance theory. Interview and written documents review, which are among the qualitative research methods, were used. We believe that our research will guide future studies, as it is the first study on Seyfettin Çoban's life, poems, and his position in the tradition of minstrel poetry, which is presented as an article on his unpublished poems.

Keywords:

Seyfettin Çoban, minstrel literature, Turkish folk poetry, pen poet, Turkish poet-singer (minstrel)

Makale Bilgileri

Etik Kurul Kararı:	Etik Kurul Kararından muaftır.
Katılımcı Rızası:	Katılımı yok.
Mali Destek:	Çalışma için herhangi bir kurum ve projeden mali destek alınmamıştır.
Çıkar Çatışması:	Çalışmada kişiler ve kurumlar arası çıkar çatışması bulunmamaktadır.
Telif Hakları:	Çalışmada kullanılan görsellerle ilgili telif hakkı sahiplerinden gerekli izinler alınmıştır.
Değerlendirme:	İki dış hakem / Çift taraflı körleme.
Benzerlik Taraması:	Yapıldı – iThenticate.
Etik Beyan:	sutad@selcuk.edu.tr, selcukturkiyat@gmail.com
Lisans:	Bu eser Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası (CC BY-NC 4.0) lisansı ile lisanslanmıştır.

Article Information

Ethics Committee Approval:	It is exempt from the Ethics Committee Approval.
Informed Consent:	No participants.
Financial Support:	The study received no financial support from any institution or project.
Conflict of Interest:	No conflict of interest.
Copyrights:	The required permissions have been obtained from the copyright holders for the images and photos used in the study.
Assessment:	Two external referees / Double blind.
Similarity Screening:	Checked – iThenticate.
Ethical Statement:	selcukturkiyat@gmail.com, fatihnumankb@selcuk.edu.tr
License:	Content of this Journal is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0)

Giriş

Türk tarihinin bilinen ilk dönemlerinden itibaren çeşitli sanatkârların (şiiir icracıları), yaşanan olaylar ve bunların kahramanları hakkında değişik türlerde eserler verdikleri, destanlar söyledikleri, ağıtlar yaktıkları sözlü kültürün önemli örnekleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Geçmiş çok eskilere uzanan, her ulusun kültürü içinde önemli bir yer tutan şiiir, pek çok dilin eski dönemlerine, ilk yazılı ürünlerine kadar uzanmaktadır (Aksan, 2021, s. 13). Yazı ile takip edilebilen Türk söz sanatkârları arasında adları anılan Çuçu, Aprinçur Tigin, Kül Tarkan, Kalım Keyşi, Pratyaya-Şiri, Singku Seli Tutung, Ki-Ki, Asıg Tutung ve Çısuva Tutung gibi yazdıkları şiiirleri günümüze ulaşan ve isimleri bilinen ilk ozanlardandır. İslamiyet'in kabul edilmesinden önceki dönemde şiiirleriyle adlarını günümüze ulaştıran bu şiiirlerden sonra daha yüzlerce şiiir, İslamiyet'in kabulünden sonra ün kazanmış ve eserleriyle birlikte anılmışlardır (Arat, 2007, s. XX-XXII; Gözaydın, 1989, s. 2). Şiiir yazan ve söyleyen herkes için bu dönemde de farklı isimler kullanılsa da bizim için bu şiiirlerin ortak özelliği, halk şiiiri geleneğine uygun şiiirler yazmış olmalarıdır.

Türk saz şiiiri veya âşık edebiyatı olarak adlandırılan Türk halk şiiirinin gelenekli yapısı¹, Anadolu'da XV-XVI. yüzyıldan itibaren oluşmaya başlamıştır (Artun, 2011, s. 2; Çobanoğlu, 2007, s. 9). Türk halk şiiirinin yazılı ilk örnekleri Dîvânu Lugâti't-Türk'te yer almaktadır. Türk kültüründe saz şiiirinin köklerinin ozanlık ve kamlık geleneğine kadar uzandığı düşünülmektedir (Günay, 2015, s. 40). Oğuzlar arasında ozan adıyla bilinen saz şiiirleri, kopuz adı verilen sazları ile millî ve mahallî kültürü yansıtan şiiirler terennüm ederlerdi. Köprülü; kam, baksı, ozan adı verilen icracıların müzik eşliğinde veya müziksiz olarak söyledikleri şiiirleri halk şiiirinin ilk örnekleri olarak kabul etmektedir (2012, s. 71-72). Halk şiiiri terimi ise Dizdaroğlu tarafından şöyle izah edilmiştir:

"Halk içinden yetişmiş kişilerin (ozanların, âşıkların) ya da adları bilinmeyen halk sanatçılarının ulusal ölçü (hece ölçüsü) ile ve özel biçimlerde ortaya koydukları manzum ürünleri kapsamına alır. Yani, halk şiiiri alanına hem bireysel hem de anonim ürünler girer. Bireysel olanlar; âşıkların, saz şiiirlerinin, kalem şiiirlerinin; anonim olanlar da ilk yaratıcısı bilinmeyen halk sanatçılarının eserleridir." (1968, s. 186).

¹ Gelenekli yapısı ile kastedilen âşık tarzı şiiir geleneğinin temsilcisi olan sanatçıların hayatları ve eserleri hakkında detaylı bilgilere ulaşabildiğimiz dönemlerdir. Bazı araştırmacılar, âşık edebiyatının ortaya çıkmaya başlamasını XV. yüzyıl olarak işaret etmekte, saz şiiirlerini ozanların torunları olarak görmekte ve ozanlıktan âşıklığa geçişi, halk şiiir geleneğinin değişik biçimleriyle kendini devam ettirdiğini belirtmektedir (Dizdaroğlu, 1968, s. 194). Ozanlık geleneği on beşinci yüzyılın ortalarına kadar sürmüştür (Karadağ, 1996, s. 19); ancak süreklilik gösteren Türk halk şiiiri geleneğinde ozanlıktan âşıklığa evrililişinin 16. yüzyıla tekabül ettiğini Çobanoğlu (2007, s. 24) şöyle izah etmektedir: *"Bugüne kadar âşık edebiyatının tarihi konusunu ele alan bazı araştırmacılar, 16. yüzyıldan önce yetişmiş âşıklar hakkında bilgi olmadığını bu devirlerden elimize cönk ve diğer evrakların geçmemesine bağlar. Kanaatimizce olmayan bir geleneğin hiç olmamış olan cönklerinin bulunmasını veya bulunmayışına hayıflanmaktan başka bir şey değildir. Nedeni ise âşık tarzının kesinlikle 16. asırda teşekkül etmeye başlayıp 17. yüzyılda oluşumunu tamamlayan bir gelenek olmasıdır. 16. asırdan önceki dönemde yaratılmış verimler her ne ölçüde âşık tarzına benzerse benzesin ya Tekke ya da tıpkı Dede Korkut Hikâyeleri örneğinde görüldüğü gibi İslamlaşmış bir surette devam eden ve belki bir ölçüde âşık tarzının sadece öncüsü kabul edilebilecek ozan-baksı geleneğine ait olacaktır."*

Bir Meydan Üç Terim: Ozan, Âşık ve Halk Şairi

Ozan kelimesi geçmişten bugüne anlam değişikliklerine uğrayarak gelmiştir. İslam öncesi Türk şiiri dönemlerinde hekim, büyücü, musikişinas gibi görev icraları da üstlenen ozanlar, zamanla sadece kopuzla şiir söyleyen şair-musikişinas sanatkarlar olarak halk şiir geleneğini icra etseler de bir dönem İslam şiir kültür sahasının "irşad ve tebliğ" (Üçüncü, 2004, s. 133) geleneğinde önemli roller üstlenen âşıkların hâkim unsur olması nedeniyle "geveze, herze söyleyen" gibi anlamlar da ozanlar için söylenmiştir. Son asırda yeniden itibar görmeye başlayan ozan kavramı, bazı vasıflarıyla birbirinden ayrılrsa da genel manada şiir yazar ve söyleyen halk şairleri için kullanılır olmuştur. 16. yüzyıla kadar Anadolu'da varlığını sürdürmüş olan ozan kelimesinin yerini âşık ismine bıraktığını belirten Peker, ozan unvanının 20. yüzyılın ortalarından itibaren yeniden kullanılmaya başlandığını ve bu iki halk şairi tipinin akademi ve edebiyat dünyasından bağımsız olarak da halk arasında değişik şekillerde anlamlandırılmakta olduğunu ifade etmektedir (2022, s. 140-141).

Ozan terimi bugün umumiyetle âşık adı verilen halk şairi-musikişinaslarına verilen isim karşılığı olarak kullanılmaktadır. Köprülü'ye göre ozan kelimesi Oğuz şair musikişinaslarının genel adıdır (2012, s. 131). Çevik dili ve yüksek sesi ile halk an'anelerini ve hikmetlerini taşıyan ozan, daha eski zamanlarda Oğuzlar arasında âdeta yarı kutsal bir içtimai unsurdu. Eskiden ozanların gücü, kabiliyeti dinî ilhamlara dayandırılmaktaydı; ancak zamanla sanatsal yönü ağırlık kazanmıştır. Dede Korkut Hikâyeleri'nde geçen "Kolça kopuz götürüp ilden ile bigden bige ozan gezer. Er cömerdin er nakesin ozan bilür. İleyünüzde çalup aydan ozan olsun." (Ergin, 2004, s. 75) ifadelerinden hareketle Oğuzların "ozan" ismini, halk şair musikişinası manasında kullandığı söylenilebilir. XV. yüzyıla kadar varlığını sürdüren ozan tipi, Azerî ve Anadolu sahasında yerini "âşık"a bırakmıştır (Sever, 2013, s. 21). Köprülü'nün tespitlerine göre, XV. yüzyıl yazılı kaynaklarında ozanı "geveze", "herze söyleyen" gibi hor gören, küçümseyen ifadeler, bu isim değişikliğinin ana sebeplerinden biri olmuştur (2012, s. 132).

Elçin, halk şiiri icracılarını, sanatkarlarını sadece "şair" olarak vasıflandırmanın hatalı olmayacağını ifade etmektedir (1988, s. 32). Köprülü ise âşıkları sınıflandırırken "kalem şairleri" ve "meydan şairleri" olarak iki kısma ayırmaktadır (1962, s. 18). Ozan, âşık, saz şairi ve halk şairi kavramları üzerine tespitlerde bulunup, teklifler öneren Sakaoğlu, bu terimlerin hepsini, genel bir şemsiyesinin altında toplamanın mecburiyetine işaret etmektedir. Bu sebeple halk şiiri yazar ve/veya söyleyen sanatkarların sanat özelliklerine göre en küçük ortak katmanda kümelenendirilmesi, kavram kargaşasının aralanması adına gereklidir. Konuya dair terimlerin tanımlanmasında Sakaoğlu (2014, s. 100-101), ozan ve kalem şairi maddelerini şöyle açıklamaktadır:

Ozan: XVI. yüzyıla kadar kullanılan bu kelime, yerini, eş anlamlısı olan "âşık"a bırakmış ve daha sonraları "geveze", "herze söyleyen" manalarına gelmiştir.

Kalem şairi: İrticalen söyleyemeyen, belki saz da çalamayan şairlerdir.

Sakaoğlu, halk şiiri sahasında örnek veren ve bazı vasıfları ile birbirinden ayrılan ve kendilerini "âşık" olarak niteleyen, dinleyicileri tarafından da "âşık" olarak görülen

şairleri “âşık” terimi etrafında, bir şemsiye altında değerlendirilmesini uygun bulmaktadır. Gelenek içinde sazlı veya sazsız bir şeyler söyleyebilen, irticali olsun olmasın, geleneğe uygun konu ve şekilleri kullanabilen kişiler, “âşık” adı altında kabul edilirken, saz şairi, kalem şairi, Hak âşığı, vb. şairlerin ayırıcı vasıfları, onların ikinci adı olarak teklif edilmiştir (2014, s. 102). Asırlardır devam eden âşıklık geleneği içinde, şiirlerini saz eşliğinde söyleyemeyen halk şairleri de vardır. Saz şairlerinden, sazlı ozanlardan onları ayırmak ve bu sanatkârları tanımlamak için “kalem şairi” terimi kullanılmıştır. Biz de öğrenimi olsun ya da olmasın saz çalamayan, halk şiiri geleneği içinde aruz veya hece ölçüsü ile şiir yazan şairlere bu ismin verilebilmesinin uygun olacağı kanaatindeyiz.

Hece ile şiirler yazan şairlere ortak bir ad vermenin kolay olmadığını ifade eden Kaya (2003, s. 48), “âşık” isminin yanına “halk şairi” tabirini de uygun gördüğünü şöyle ifade etmektedir:

“50 sene, 100 sene sonra bu şairler söz konusu olduğunda, önce eldeki şiirlerine bakılarak ve türlerine, şekillerine göre çeşitli ayrımlara tabi tutularak, her ne kadar âşıklık geleneği içinde hepsinin de ayrı bir önemi olsa da yukarıda saydığımız saz, irtical, tahsil gibi detaylar, ikinci planda kalacaktır. Bunların tek ortak özellikleri ise; âşıklık geleneği çerçevesinde halkın ve ferdin konularını dile getirmeleri, âşık tarzı şiirler ortaya koymuş olmalarıdır. Diğer bir deyişle, söz konusu şairlerin ortak özellikleri, elimizdeki hece ölçülü şiirleridir ki, biz buna “halk şiiri” diyoruz. Bu bakımdan -taşındığı özellikler ne olursa olsun- hepsini ihtiva eden terim olarak “halk şairi” sözü ön plana çıkmaktadır. Özetle, farklı özelliği ne olursa olsun, saz şairi, âşık, ozan, halk şairi, kalem şairi vasfındaki bütün şairleri, “âşık” yahut “halk şairi” adı altında ele almayı ve bu terimlerle anılmalarının uygun görüşünü taşımaktayız.”

Türk edebiyatında dar ve okumuş zümreye hitap eden divan şiirini ayrı tutarak yapmış olduğu tanımlamasında Elçin (1992, s. 79), halk şiirinin en belirgin tarafını ortaya koyarken büyük halk kitlelerinin edebî zevk ve tefekküründe rol oynamış sanatçıların ortaya koyduğu manzum eserlere “halk şiiri” denildiği; bu şiirin yaratıcılarına da ozan, âşık veya şair adı verildiği tespitlerini yapmaktadır.

Yıldırım (2000, s. 334), ozanları “Korkut tipi odaklar”, “Alp Ozan tipi odaklar” ve “Gezginçi Ozan tipi odaklar” olmak üzere üç grupta tasnif etmiştir. Söz konusu birinci tip ozan, ilhamla söyleyen, ilahi bilgi ve mahiyete sahip, olağanüstü güçleri olan, bilgi üreten, çözüm bulan, gerektiğinde yönetim erki tarafından görüşüne başvurulana, bireyin birbiriyle veya toplumla ilişkisini düzenleyebilen, öncülük edebilen, âlim, âkil, hâkim kimseler olarak tanımlanmıştır². Sözlü kültür ortamının yaratıcılığında ortaya çıkan ozanların eserlerinde bedî ve edebî yaratıcılık söz konusudur. İkinci tip grup ise “Alp-Ozan”lardır. Bunlar daha çok savaşçı ve askerî kesimin yaşantı, macera, duygu, duyusu, deneyim ve birikimlerini dile getiren sanatkârlardır. Ozanlar tarafından ortaya konulan bedî ve edebî nitelikli yaratıcı sözel metinler hem ozanlar hem de ozanlar

² Dede Korkut Hikâyeleri'ndeki ozan tipini inceleyen Gökşen (2011, s. 151), şunları ifade etmektedir: “Dede Korkut’un köklerinin ozan/baksı geleneğine dayandığını, sıradan insan olmayıp Tanrı tarafından seçilmiş olduğu, söylediklerinin kendi duygu ve düşüncelerinden ziyade Hak Tealâ’nın ilham etmesiyle ortaya çıktığı anlaşılıyor.”

vesilesiyle, halk arasında yayılır. Bu metinler bazen manzum, bazen de manzum/mensur biçimlerde düzenlenebilir. Üçüncü tip ozanları ise “Gezgin Ozanlar” oluşturmaktadır. Bunlar oba oba, bey bey gezen, yeni öğrendikleri yerleri, insanları, çeşitli bilgileri, Korkut tipi ozanların oluşturduğu düzen ve töreye göre yaşayan, gelenek görenekleri anlatan, pek çok konuda bilgi sahibi olan, toplum ve bireyin beşerî yönünün kuvvetli bağlarla pekiştirilmesini sağlayan, Türk milletini hem fert hem toplum olarak ilgilendiren duygular, düşünceler, kederler, toylar, törenler, eğlenceler, vb. konuları ürettiği edebi metinlerde işleyen, icra ortamlarında bunları dinleyenlere aktaran, sosyal eleştirinin de sözcülüğünü yapan sanatçılardır (Yıldırım, 2000, s. 333-337).

Gezgin ozanlar günümüz âşıklarına en yakın tip olarak değerlendirilebilir. Kaya (1991, s. 25), destan geleneğinin yegâne icracıları gördüğü ozanları tanımlarken duyduğu, bildiği kahramanlık olaylarını, zaferleri, toplumsal hadiseleri, kopuz eşliğinde manzum olarak söyleyen sanatçılar olarak vasıflandırmaktadır. Ozanlar, hikâye anlatıcılığı ile musannif olma özelliklerinin yanında özel gün ve toplantılarda muamma, türkü, koşma, mâni, semai, vb. edebî türlerin de başarılı uygulayıcılarıdır.

Seyfettin Çoban, kendisini “ilhamlı bir ozan” olarak tanımlarken Yıldırım’ın (2000, s. 334) ozanların tip sınıflandırmasında ortaya konan birinci tip ozanların özellikleri arasında geçen “ilhamla söyleyen, ilahi bilgi ve mahiyete sahip” olarak belirtilen nitelikleri değil; yaşadıklarından, gördüklerinden, duyduklarından, vb. durumlardan “esin”lenerek³ şiir yazmakta olduğunu vurgulamaktadır. Bu yönüyle “Gezgin Ozanlar” tipine dahil edilmesi taşıdığı nitelikler bağlamında daha uygun görülmektedir.

1. OZAN SEYFETTİN ÇOBAN HAKKINDA

1.1. Hayatı

Seyfettin Çoban, Sivas’ın Gölova ilçesine bağlı Çataklı köyünde 1938 yılında doğmuş; ancak nüfusa 1940 yılı olarak kaydedilmiştir. Babasının adı Hasan, annesinin adı Fındık’tır. İki çocuklu bir ailenin ikinci çocuğu olarak dünyaya gelmiştir. Ozan Seyfi’nin babası geçimini köyde çobanlık yaparak kazandığı için “Çoban” soy ismi verilmiştir. Kendisi de köyünde on beş yaşına kadar çobanlık yapmıştır. O yıllarda yaşadığı köyde okul bulunmadığı için Seyfettin Çoban, okula gidememiştir. Okula gidemeyen Ozan Seyfi, okuma-yazmayı komşusunun çocuğundan (Naci Güler) satın aldığı alfabe kâğıdı ile öğrenir. Okuma yazmasını ise köylerinde bulunan Rüştiye mezunu Aziz Bektaş isimli bir büyüğü sayesinde geliştirir. Bu kişinin eğitici ve yönlendirici destekleri sayesinde Seyfettin Çoban, gurbetten gelen mektupları bile okuyabilecek seviyeye gelmiştir.

Seyfettin Çoban’ın tespitlerine göre onun ailesi, Halep Türkmenlerine mensup Halefoğlu soyundan gelmektedir. Ataları, Malatya/Arapgir’den göç ederek önce Sivas’ın Akıncılar ilçesi Abana (Göllüce) köyüne, sonra da Gölova ilçesinin Çataklı köyüne yerleşmişlerdir. Hasretini çektiği köyüne “Uçar mısınız?” adlı şiirinde kuşlarla selam göndermek isteyen şair, şöyle seslenmektedir:

³ İlham kelimesi Türkçe Sözlük’te “1. Esin. 2. Tanrı’nın, peygamberlerin yüreğine doldurduğu tanrısal âleme özgü duygu ve düşünceler.” (1998, s. 1069) anlamlarında açıklanmıştır.

Katar katar olup uçuşan kuşlar
Sivas'ın üstünden geçer misiniz?
Bir selam göndersem güzel köyüme
Çataklı köyüne uğrar mısınız?

Seyfettin Çoban'ın gurbet hayatı ile tanışması 1953 yılına rastlar. O tarihe kadar köyünde çobanlık yapmıştır. Köydeki imkânsızlıklar sebebiyle iş bulup çalışmak zorunda olan şair, şehre gitmiştir. Gıda ve sanayi sektörü olmak üzere çeşitli alanlarda evleninceye kadar çalışan Ozan Seyfi, babasının isteği üzerine köyüne döner ve ardından 02.02.1957 tarihinde evlenir. Şaire evlendikten kısa bir süre sonra yeniden gurbet yolu görünmüştür. 1957 yılı haziran ayında İstanbul'a gider ve turizm sektöründe çalışmaya başlar.

1960 senesinde vatani görevini yapmak üzere Denizli'ye gitmiştir. Üç ay sonra da askerliğine Ankara'da, Genelkurmay Başkanlığında vazifelendirilen şair, terhisine kadar burada vatani vazifesini yapmıştır. Askerlikten sonra Ankara'da bir otelde işe başlayan Seyfettin Çoban, 1983 yılında emekli oluncaya kadar bu sektörde şef olarak çalışmaya devam etmiştir. İki erkek ve üç kız babası olan Ozan Seyfettin, on bir torun sahibidir. Emekli olduktan sonra da Ankara'da yaşamaya devam eden Seyfettin Çoban'ın eşi 2014 yılının şubat ayında vefat eder. Ozan Seyfi, "*Biyografim*" adını verdiği sekiz dörtlükten oluşan şiirinde kendi hayat hikâyesini şöyle anlatır:

Biyografim

Lütfen dikkatlice dinleyin beni
Sivas Gölova'nın bir köyündenim
Yayınlanmış altı şiir kitabım
Mahlam Ozan, adım Seyfettin benim
Altmış altı yıldır gurbet eldeyim
Bir turzim iş kolundan emekliyim
Beş çocuk, on bir torun dedesi
Onlarla dopdolu yüreğim benim
Altmış altı yıldır destan şiir yazarım
İlhamları yüreğimden süzerim
Hasreti vurgudur çok dizelerim
Doğruluk ve mertlik düsturum benim
Tahsili durumum okul görmedim
Okumayı kendim söküp öğendim
İki gaste okurum ara vermeden
Güncellik yazılar okulum benim
Okumayı sever hiç de usanmam
Berrak su misali içtikçe doymam

Haddimi bilirim kimseyi yermem
 Açık sözlülükse kuralım benim
 Yersiz sohbetlere meylimi vermem
 Çok yemin edene sırtımı dönmem
 Duyduğum her sözü açığa vurmam
 Dedikodu sevmem tutkumdur benim
 Mesam ve İlesam'ın üyesiyim
 Ülkeme sevdalı susmaz sesiyim
 Sevdalı sözlerin emekçisiyim
 Vatan için çarpar yüreğim benim
 Duygusallık ilhamlarla beslenir
 Ak sayfalar şiirlerle süslenir
 Bir ülkeyse çalışmayla yücelir
 Vatanıma feda bu canım benim

1.2. Şiire Yönelmesi-Ozanlığa Başlaması

Âşıklar, genellikle usta-çırak ilişkisi içinde âşıklığa başlar; ancak gelenek içinde ustasız âşıkların varlıkları da bilinmektedir. Âşıklar arasında okula gitmeden okumaz yazma öğrenen âşıklar da vardır. Âşıklık geleneğinin dışında bulunan âşık adayları, içinde buldukları çevrenin ve duygu dünyalarının tesiri ile şiir söyleme yeteneklerinin farkına varıp şiire başlayabilirler. Türk halk şiiri geleneğinde ozanlar, şiir yeteneklerini gerek İslam öncesi dönemde gerek İslam sonrası dönemde "Tanrı vergisi" olarak kabul edip ilhamlarını ilahî bir güce bağlamışlardır (Günay, 2015, s. 46).

Sürekli gurbet hayatı yaşaması, eşine olan aşkı Seyfettin Çoban'ın şiire başlamasına vesile olmuştur. Ozan Seyfettin içinde bulunduğu durumu "*Hâllere Düştüm*" şiirinde şöyle anlatmaktadır:

Çoban idim ozan oldum
 Duygularım yazan oldum
 Gurbet gurbet gezen oldum
 Bilsen ne hâllere düştüm

Ailesinde kendisinden önce şiirle ilgilenen kimse olmadığını ifade eden Ozan Seyfettin, şiire karşı yatkınlığını (aşinalık), annesinden almış olabileceğini "*Annem bazen sözler arasında yapımlı sözler mırıldanırdı...*" diyerek ifade etmektedir. Seyfettin Çoban'a göre âşıklığa giden süreçte önemli yeri olan gurbet, ayrılık, hasret ve sevda duygularının üzerindeki tesiri de onu şiire yönlendirmiştir.

1.3. Mahlas Alması ve Kullandığı Mahlaslar

Türk halk şiirinde ve âşıklık geleneğinde şairler, âşıklar kendi isimlerinin yerine genellikle ikinci bir isim kullanmaktadır. Halk şiiri geleneğinde, şairlerin şiirinde mahlasını kullanmasına "*tapşırma*" da denilmektedir. Şiirlerin tapusu mahiyetindeki

mahlaslar sayesinde kime ait olduğunun tespitinde mahlasın önemli bir işlevi vardır. Şairlerin kullandıkları ikinci isim, “mahlas/tapşırma” geleneği, bizi totemizme bağlı destanî ve tarihî eski devirlere kadar götürmektedir (Elçin, 1988, s. 41). Şairlerin mahlas kullanma gelenekleri çok eskilere dayanmaktadır. Mahlas alma, efsane-destan devirlerinden gelen; alplarda, erenlerde (evliya) ferdiyetin damgasıyla karşımıza çıkmaktadır. Halk şiiri geleneğinde âşıkların mahlas almasını Elçin, genel kabullere göre üç başlık altında gruplandırmaktadır: 1- Şeyh/Pîr tesiriyle, 2- Üstatlar/İmamlar tarafından, 3- Kendi kendine olmak üzere üç şekilde mahlas alındığı görülmektedir (1988, s. 48).

Türk halk şiiri geleneğinde âşıklar mahlaslarını çeşitli yollarla almaktadır. Âşığa bir başkası tarafından mahlasının verilmesi, kendisinin mahlasını seçmesi veya rüya yoluyla âşığa mahlasının verilmesi bu yöntemlerdendir. Anadolu sahası âşıklık geleneğinde Âşık İsrail (İsrail Daştan), Âşık Mustafa (Mustafa Aydın), Âşık Zakirî (Zakir Tekgül) gibi mahlas olarak isimlerini kullanan âşıkların yanında; Kazanoğlu (Selahattin Kazanoğlu), Temelî (Yakup Temel), Erdalî (Zeki Erdal) gibi âşıkların da mahlas olarak soy isimlerini kullandıkları görülmektedir (Özarlan, 2001, s. 123).

Âşıklık geleneğinde mahlas kullanımında genel hususiyetler dışında âşıklara göre değişebilen birçok farklılıklar ve değişik örnekler de görülebilmektedir. Aziz Ayva, “Konya Âşıklık Geleneği’nde Mahlâs Alma” adlı makalesinde Konya âşıklık geleneği içerisinde yetişmiş, ürün vermiş âşıkların mahlâs almalarıyla ilgili bir araştırma/tahlil yapmış ve âşıkların mahlas almalarını 22 başlıkta incelemiştir (2006, s. 23-33).

Âşık Seyfettin Çoban, mahlas olarak ismini ve soy ismini tercih etmiştir. Mahlas almasını kendisi şöyle anlatmaktadır:

*Mahlasıma gelince; çalıştığım otelin salonunda çokça konuk ağırlardık. Söz konusu konukların bazıları şiirle ilgilendiğimi bilir, kaleme almış olduğum dördlükleri okurlardı. Bu doğrultuda övgü dolu sözler söyleyerek beğenilerini dile getirirlerdi. Şair, Gazeteci Halil Soyuer ve Türk Sanat Müziği Bestekarı Ziya Taşkent sık sık misafirimiz olurlardı. Bir gün bana seslenerek getir bakalım yeni şiirlerini dedi ve bana mahlasımı sordular. Ben de yok deyince senin mahlasın **Ozan Seyfi** olsun dedi. Böylelikle ben de onların bana layık gördükleri bu mahlası kullanmaya başladım.*

Âşığın mahlassız yazdığı şiirleri de mevcuttur. Şiirlerinde sadece *Ozan Seyfi* mahlasını kullanmamıştır. Bu mahlasının yanında o, şiirlerinde bazen *Çoban*, bazen *Çoban Seyfettin*, bazen *Seyfi*, biçiminde ismini ve/veya soy ismini mahlas olarak kullanmıştır. Bu tercihleri genellikle vezin gereği olsa da kimi zaman vurgu ve duygu aktarımında etkinliği sağlamak için de mahlasında tek biçimde kalmadığını düşündürmektedir. Aşağıdaki dördlüklerde Seyfettin Çoban tarafından mahlasının farklı kullanılışları görülmektedir:

“Gölova”

Bir garip ozanım şiir yazarım

Hayal hayal her an seni gezerim

Ozan Seyfi der ki arar gözlerim

Bağrında olduğum mutlu dünleri

“Yalnız ve Tek”

Telaşın boşuna **Çoban Seyfettin**

Gözyaşın gizleyip içine attın

Kaderine sayıp boynunu büktün

Yığıldın koltuğuna bitkin ve tek

“Karanlık”

Ne tutsam elime gelir

Umutlarım hüsrana olur

Gün gelir **Çoban** ölür

Çıkmazlar içinde kaldım

1.4. Doğaçlama Yeteneği

İrticalen şiir söyleme yeteneği olduğunu ifade eden Ozan Seyfi, âşık şölenine katılıp bu yönünü meydana gösterme imkân ve fırsatına sahip olmamıştır. Ancak Mesam, İlesam ve Ankara Etimesgut Belediyesi Atatürk Konağı Şiir Sofrası gibi kurumlara üye olan Seyfettin Çoban, adı anılan kuruluşlarda mutad olarak tertip edilen şiir programlarına katılarak şiir okumaları yapmaktadır.

Âşıklar, dinleyicileri ile yüz yüze geldiği kültür ortamlarında saz çalmasını biliyor ise sazı ve sözüyle; sazsız ozan ise kendi sesine dayalı olarak dinleyenlerle iletişim kurup icrada bulunurlar. Âşık tarzı şiir geleneğinde bu kültüre dair ürünler sözlü, yazılı ve elektronik kültür ortamlarında üretilip tüketilmiştir (Çobanoğlu, 1997, s. 28).

1.5. Saz ile İlgisi ve Atışma Yeteneği

Âşık edebiyatı icracıları olan âşıkların, saz çalma, hazırlıksız şiir söyleyebilme, başka âşıklarla söyleşebilme yetenekleri vardır. Sakaoğlu, geçmişte olduğu gibi bugün de bu özellikleri her sanatkârda bulabilmenin mümkün olamayacağına dikkat çekmektedir. Saz çalmasını bilmediği hâlde âşık olarak anılanların yanında atışma yeteneği olmayanlar da vardır. Araştırmacılar bu sanatkârları belirli ölçülere göre “*halk şairi*” veya “*kalem şairi*” olarak isimlendirseler bile halk, onların şiirindeki coşkunluk ve duygu zenginliğine bakarak bu sanatkârlara “*âşık*” adı vermektedir (Sakaoğlu, 2014, s. 15). Atışma, en az iki âşığın karşı karşıya gelip birbirlerini sazda ve sözde denemeleri şeklinde gerçekleşen (Yeşil, 2012, s. 92), izleyiciler/dinleyiciler tarafından ilgi ile takip edilen âşıkların doğaçlama olarak hünerlerini gösterdikleri söyleşmelerdir.

Saz çalamadığını ifade eden Seyfettin Çoban, üflemeli bir çalgı olan kavali çocukluğundan beri üfleyebildiğini söylemektedir. İrticalen şiir söyleyebilen Ozan Seyfi, bugüne kadar diğer âşıklarla meydana hüner gösteren bir söyleşme ya da atışma yapmamıştır.

1.6. Etkilendiği Âşıklar

Seyfettin Çoban, bir ustanın yanında çırak olarak yetişmediği için onun ustası yoktur. O, şiire yatkınlığını çocukken annesinden duyduğu “*yapımlı*” manzumelere

dayandırmaktadır. Bunun yanında çocukluğunda kendisine hediye edilen Âşık Kerem hikâyesinden oldukça etkilenmiştir. Ayrıca o, şiire olan sevgisini ve ilgisini birçok şairi ve ozanı severek dinleyip takip etmesine özellikle Erzurumlu Emrah, Zaralı Halil, Malatyalı Fahri, Âşık Veysel, Neşet Ertaş, Âşık Mahzunî Şerif gibi âşıkların, sanatkârların şiirlerini okuyup dinlemesine bağlamaktadır.

2. Seyfettin Çoban'ın Şiirleri Hakkında

Ozan Seyfi, bazen doğrudan yaşadığı, bazen gözlemleyerek hissettiği olayların ve yaşantıların onun duygu dünyasında yarattığı etkiler üzerine şiirlerini yazmaktadır. Üretim ve icra bağlamında katılmış olduğu programlarda genelde önceden hazırlanmış olduğu şiirlerini icra etmesine rağmen o, hazırlıksız olarak da şiirlerini icra edebildiğini ifade etmektedir. Seyfettin Çoban'ın ilk beşini kendisinin hazırlayarak yayımladığı toplam altı şiir kitabı vardır. Şiir kitaplarının isimleri kronolojik olarak şöyledir: *Çoban'ın Dünyası* (1977), *Çoban'ın Dağarcığı* (1980), *Çoban'ın Duygusu* (1982), *Çoban'ın Değişleri* (1983), *Beşibiryerde* (1991) ve Mustafa Özdemir tarafından hazırlanan *Ozan Seyfettin Çoban Hayatı/Sanatı/Şiirleri* (2017). İncelemelerimizde yayımlanmamış iki yüz kırk bir şiiri esas alınmıştır. Ozan Seyfettin Çoban şiirlerini önce deftere yazıp sonra daktilo ederek kâğıda geçirmektedir. Makalede kullandığımız örnekler yayımlanmamış şiir defterlerindeki şiirlerinden seçildiği için şiir ismi verilmek suretiyle şairin ilgili şiirlerine atıf yapılmıştır.

2.1. Şiirlerinin Konusu-Muhteva Yapısı

Türk halk şiirinin konuları ortaktır. Ozanlar, bireysel ve toplumsal duygu, düşünce, sevinç, keder, vb. konulara tercüman olan sanatçılardır. Ozan Seyfettin Çoban, şiirlerinde çeşitli konuları işlemiştir. Gurbet ve seveda şiirleri ağırlıklı olmak üzere vatan sevgisi, ölüm, sıra hasreti, eğitim, vb. konular, onun şiirlerinin tema yönünden zenginliğini ortaya koymaktadır. Din ve tabiat üzerine de şiirler yazan Ozan Seyfi'nin siyaset ve bürokrasi gibi muhtelif konularda yazılmış taşlamaları ile toplumsal meselelere de kayıtsız kalmadığı görülmektedir.

Halk şairlerimizden ilham kaynaklarından biri de yaşantılarıdır. Seyfettin Çoban, yaşamış olduğu gurbet, hasret, özlem, ayrılık gibi ferdî duyguların onda yaşattığı hislerle beraber, toplumsal belleğin inşasında ozanların üstlendiği rolleri aracılığıyla gündelik yaşam deneyimleri, gözlem yetenekleri sayesinde millî konular üzerine söylediği şiirleri ile hem duygularının hem de çağının sesi olabilmeyi başaran ozanlardandır. Onun yayımlanmamış şiirlerinde yoğun olarak işlenen temalar alt başlık hâlinde aşağıda değerlendirilmiştir:

a). Vatan sevgisi ve millî temalı şiirler:

Ozan Seyfettin Çoban'ın şiirlerinde millî değerler ve vatan sevgisi konusundaki hisli duygular, dikkat çeken temalar arasındadır. Vatanını, milletini, bayrağını çok seven bir yurttaş olan şair, bu sevgisini şiirlerinde coşkulu bir sesle yansıtmaktadır. *"Biyografim"* adlı şiirinde kendisini, yüreği vatan için çarpan, ülkesine sevdalı susmaz bir ses olarak tanıtmaktadır.

Ozan Seyfettin, Türk tarihinde derin izler ve acılar bırakmış tarihî olayları şiirlerine konu etmiştir. Bu elim hadiselerden biri de hiç şüphesiz Osmanlı ordusunun Aralık

1914'te başlattığı, çetin kış şartları ve ordunun teçhizatının soğuk, zorlu saha koşullarına da uygun olmayışı nedeniyle, Sarıkamış Harekâtı'nda on binlerce askerin donarak şehit olmasıdır. Kahraman Türk ordusunun canı ile karlar üzerine yazdığı destan, Ozan Seyfettin'in "*Sarıkamış*" şiiri dizelerinde şöyle dile getirilmiştir:

Billur buzdan kalem yazmaz elimde
 Kâğıdın üstünde gezip duruyor
 Yapışıp kalıyor sözler dilime
 Duygular semada donup duruyor
 Ruhumda işlemiş ilham duruşta
 Ne civanlar öldü Sarıkamış'ta
 Duygular perişan dolaşır arşta
 İçli yüreklere konup duruyor

Ozan Seyfettin, "*Yirmi Üç Nisan Egemenlik ve Çocuk Bayramı*" adlı şiirinde tüm dünya çocuklarına Atatürk tarafından armağan edilen ilk ve tek çocuk bayramı konulu şiirinde şöyle seslenir:

Bin dokuz yüz yirmi üç yirmi üç nisan
 Bir müjde veriyor Mustafa Kemal
 Bütün çocuklara ebedi bayram
 Teklifini sunuyor Mustafa Kemal

Atatürk'e karşı olan sevgisini ve saygısını yazmış olduğu şiirlerde duygulu bir biçimde işlemiştir. Her 10 Kasım, Türk milletinde olduğu gibi Ozan Seyfettin için de duygu dolu anların yaşandığı günlerdendir. Şiirindeki ifadesi ile "Bulutların da bir milletle beraber ağladığı" bugün de Ozan, Atatürk'e olan hasret ve özlemini "*Rahmetle Anıyoruz Biz Atamızı*" adlı şiirinde şöyle dile getirmiştir:

Bulutlar da bizim ile ağlıyor
 Yağmura kattılar gözyaşımızı
 Dokuzu beş geçe siren çalınca
 Saygıyla anıyoruz biz Atamızı
 Kırk iki yaşında genç bir liderdi
 Yenilmez azmini tüm dünya gördü
 Nice orduları dize getirdi
 Saygıyla anıyoruz biz Atamızı

b). Memleket sevgisi ve gurbet temalı şiirler:

Gurbet, kişinin memleketinden, doğup büyüdüğü yerlerden, sevdiği kişilerden uzakta kalmasıdır. Âşıklarda gurbete çıkma geleneğinin kökleri Dede Korkut Hikâyeleri'ndeki ozan tipine kadar uzanmaktadır. Çeşitli sebeplerle gidilen gurbet, aynı zamanda âşığı yetiştiren, olgunlaştıran, bilgisini görgüsünü arttıran bir okul

olarak karşımıza çıkmaktadır (Gökşen, 2011, s. 155). Ozan Seyfettin, on beş yaşına kadar köyünde yaşamıştır. Anadolu'nun pek çok yöresinde olduğu gibi o da çocuk yaşta iş bulup, çalışıp ekmek parası kazanmak için gurbete gitmek zorunda kalmıştır.

Ozan Çoban'ın şiirlerini besleyen kaynaklardan biri de gurbettir. Küçük yaşlarda köyünden ayrılması ile başlayan ve bir türlü peşini bırakmayan gurbet duygusu, onun şiirlerinin olgunlaşmasını ve ilham kaynağını oluşturan unsurlardan biri olmuştur. Hayatında önemli bir yeri olan gurbeti, şiire başlama sebeplerinden biri sayar. “*Bitti Sanki*” şiirinde aklından çıkmayan köyünün hasreti gönlüne düştükçe köyüne şöyle seslenir:

Unutamam ben köyümü
Doğduğum baba evini
Gurbet çalmış talihimi
Umutlarım bitti sanki

Gurbette yaşamının kendini ne hâle koyduğunu şair, “*Gençlik*” adlı şiirinde şöyle anlatır:

Elli yıldır zalim gurbet
Oyum oyum oydu beni
Harap etti genç ömrümü
Çıkmazlarda koydu beni
Siyah saçım beyaz oldu
Damaklar dişten soyuldu
Gözler gözlüğe sarıldı
Bulut gibi sağdı beni

Gurbet ve sıla arasındaki mesafeleri şair, şiirleri sayesinde aşar. Hayalleri ile uzayan yollar kısılır, araya örülen surlar ortadan kalkar. Özlemine çektiği köyüne yazdığı bu şiirlerle şairin hasreti diner. “*Görürüm*” adlı şiirinden iki dördlüğünü aşağıda verdiğimiz şiirde bu duygular şöyle ifade edilir:

Gurbette de olsam gönlüm sılada
Hayal hayal her an gezer dururum
Hasretlik araya surlar örse de
Hayalen üstünden uçar dururum
Aklımdan çıkmıyor ne yapsam köyüm
Empati yaparak alırım doyum
Özlemin çekerim düğünün toyun
Hayalen halaylar tutar oynarım

Onun şiirlerinde gurbet ile sıla arasındaki mesafeler kısadır, araya giren dağlar, nehirler tüm engeller başka anlamlara dönüşür, uzayan yollar hep doğup büyüdüğü yere götürür.

Seyfettin Çoban'ın yazdığı "Gençlik", "Köyün Sevdası", "Köydeki Sinekler", "Sakın", "Sivas'a Doğru", "Gölova", "Uçar mısınız" gibi şiirlerde gurbet teması yoğun olarak işlenmiştir.

c). Sevda temalı şiirler:

Türk halk şiirinde sevda, aşk en çok işlenen konuların başında gelmektedir. Ozan Seyfettin Çoban da bu konulara kayıtsız kalmamıştır. Onun bir aşk ve sevda şairi olduğunu ifade eden Özdemir (2017, s. 34), incelemiş olduğu eserinde 144 defa sevda ve 150'den fazla aşk kelimesi kullandığını tespit etmektedir. Yayımlanmamış şiirlerinde ise tespit ettiğimiz aşk kelimesi 27, sevda kelimesi ise 52 kez geçmektedir.

Ozan Seyfi, şiiri sırdaşı, dert arkadaşı olarak görür. Onun şiirlerinde ayrılık, özlem, gurbet gibi dayanılmaz, katlanılması zor acılar ona ilham kaynağı olmuştur. Kalplere sığmayan ve yıllar geçtikçe yücelen bir sevdaya sahip olan şair, "Şahittir" şiirinde yürekten silinmeyen sevdasına kuşları şahit tutar:

Kalplere sığmaz oldu
Yüceldikçe yüceldi
Göklere uçan kuşlar
Şahittir sevdamıza

Coşkulu bir aşk şairi olduğu şiirlerinden anlaşılmaktadır. Kendini anlattığı şiirlerinde sevdiğinin aşkı ile dağlara düşen, aşkı için ıssız yerlerde sessiz sessiz ağlayan, sevda denizinde aşkı can yeleği olarak gören bir şairdir. Aşılmaz dağları aşk sayesinde aşabileceğini ifade ettiği "Aşkından" adlı şiirinden bir dörtlük aşağıda verilmiştir:

Sanırsın kanat takmışım
Uçarım senin aşkından
Aşılmaz dağlar aşmışım
Gezerim senin peşinden

"Töbe Olsun", "Görmeseydim", "Niye Çıktın Karşıma", "Dilenciyim", "Beni Vardı", "Güneşsin", "Ölüyorum", "Seni Arıyorum", "Hep Seninle", "Buz Üstüne", "Sende Benim", "Anmak İçin", "Sevdaymış Bu", "Sevda", "Beyaz Yazma", "Düşte Kalıyor" gibi şiirler aşk, sevda temalı duyguların yoğun olarak hissedildiği şiirler olarak öne çıkmaktadır.

ç). Taşlama/yerghi temalı şiirler:

Âşık edebiyatında ozanlar, ferdi ve toplumu ilgilendiren konulardaki aksaklıkları, eksiklikleri, yanlışlıkları, yapılması gerekenleri ya da yapılmayanları şiirleri aracılığıyla dile getirirler. Kişiler, kurumlar veya siyaset bu eleştirilerin konusu olabilmektedir. "Bürokrasi", "Emekli Aylığı", "Gazap Olurum", "Adın Okunmaz" ve "Hüsrana Döneceksin" şiirleri koşma ve semai nazım biçimleriyle yazılmış taşlamalarıdır. Ülkedeki bürokratik

işlerin ozan gözüyle durumunu izah etmesi bakımından “Bürokrasi” şiirinden bir dördlük aşağıda verilmiştir:

Ne açılmaz kapıyımış
Anahtarı çevrilmiyor
Bürokraside sistemmiş
Selam dahi alınmıyor

Ozanlar halkın duygularının tercümanı, yaşadığı çağın ve toplumun sesi olmuşlardır. “Emekli Aylığı” şiirinde ise hayat pahalılığı ve enflasyon karşısından emekli maaşının erimesi ve alım gücünü kaybetmesi şairin dizelerinde şu şekilde işlenmiştir:

Lira diye yazdığına bakmayın
Harcanırken kuruş kadar hükmü var
Ay yetecek diye hiç güvenmeyin
On gün yeter dersin o da zor
Veznedar sayarken sesler çıkarır
Az da olsa yine bir güven verir
Harcarken elinde buz olur erir
İşte onu orada tutması zor

d). Kalem temalı şiirler:

Türk şiirinde kalemle ilgili benzetmelerin zengin kullanımlar ortaya çıkardığı bilinmektedir. Şiirimizde kalem, genelde kendisine benzeyen ve kalemin benzetildiği benzetme unsuru olarak görülmektedir. Ozan Seyfi'nin şiirlerinde kalemin teşhis sanatı yoluyla bazı dördlüklerinde kişileştirdiği kullanımlar vardır. Şiirlerini önce kalemle kâğıda yazıp sonra daktilo eden şair, kalemini bir insan gibi düşünmüş, kalemi ile ahitleşmiş, duygularını, ilhamlarını, sırlarını, yaşanmış yıllarını, hayallerini, dert ortağı gördüğü, arkadaş kabul ettiği kalemi ile paylaşmıştır. Kalem, onun şiirlerinde salt bir yazı aracı veya benzetme unsuru olmanın ötesine geçmiştir. Âşıkların sazlarıyla dile getirdiği sözleri, Ozan Seyfi kalemi ile ifade etmektedir. “Dağlar” adlı şiirinde doğa sevgisini anlatırken başkaları tarafından sazla sözle övülen dağların ozan tarafından kalemle yazıya dökülmesi şöyle anlatılır:

Duygularım yüreğimi zorluyor
İlhamlar bahşedip dile bağlıyor
Ozan Seyfi kalem elde yazıyor
Sazlarla sözlerle övülen dağlar

Kalemle olan yakınlık ilişkisini dile getirmesi açısından “Kalemim” şiiri dikkat çekicidir.

Kalemimle anlaşmam var
Ben ne dersem onu yazar

Fikren dahi uyuşmam var
 Yüreğimin sesini yazar
 Ne sağ deriz ne sol deriz
 İnançlara yönelmeyiz
 El sıkışıp anlaştık biz
 Ben ne dersem onu yazar
 Duygularım ilhamlarım
 Bunca yaşanmış yıllarım
 Sayfa sayfa dizelerim
 Ben ne dersem onu yazar

“*Dağlar*” şiirinde dert ortağı gördüğü kalem ile söyleşmesi bize sazı ile söyleşen aşıkları hatırlatmaktadır:

Bütün hıncım kalemimle
 Dert ortağım o benimle
 Hasret kaldım aydın güne
 Karanlık içinde kaldım

Duygular ve ilhamlarla beslenen Seyfettin Çoban, hissettiklerini kalemle kâğıda yazarak seslendiğini “*Emaneti Teslim Aldım*” şiirinde şöyle anlatır:

Sayfaları çevirdikçe hislendim
 Nice duygu ilhamlarla beslendim
 Kalem kâğıt elde yazıp seslendim
 Sıra sıra sıralandı dillerde

“*Beş Sene Altı Ay*” şiirinde de kalemle konuştuğunu şöyle anlatır:

Sanki konuşurum elde kalemle
 Derdimi sökerim üç beş kelamla
Ozan Seyfi der ki zaman zamanla
 Gözlerim yaşları yerlere sağlar

İlhamlarını, duygularını kolayca kalem ile yazan Seyfettin Çoban, Sarıkamış şehitleri için yazmış olduğu şiirinde adeta kaleminin de Sarıkamış’ta donduğunu ifade eder:

Billur buzdan kalem yazmaz elimde
 Kâğıdın üstünde gezip duruyor
 Yapışıp kalıyor sözler dilime
 Duygular semada donup duruyor

2.2. Bestelenmiş Şiirleri

"Sıla" ve "Belli Belli" isimli şiirleri Cüneyt Pakdemir tarafından bestelenerek TRT repertuvarına girmiştir. Sümer Ezgü, Esen Yeller (1990) albümünde "Sıla" şiirini; Songül Karlı, Böyle Olur Mu (1992) albümünde "Sıla" şiirini ve Yüksel Uzel, Sensiz Bu Yaz (1993) albümünde "Belli Belli" şiirini seslendirmişlerdir.

Âşık tarzı şiir geleneğinin ortaya çıkıp şekillendiği XVI. asırdan XX. asır ortalarına kadar âşıkların şiirleri, sözlü kültür ve yazılı kültür ortamında üretilip tüketilirken, XX. asır ortalarından günümüze kadar da elektronik kültür ortamında da üretilip tüketilmiştir (Çobanoğlu, 1997, s. 28). Bestelenmiş şiirleri sayesinde Ozan Seyfettin Çoban'ın şiirleri, elektronik kültür icra ortamına taşınmıştır. Farklı ses sanatçılarının onun şiirlerini kasetlerinde okumaları neticesinde Ozan Seyfettin, karşılarında, sahnede icra ortamı bulamadığı geniş dinleyici kitlelerine dolaylı yoldan ulaşma fırsatı yakalamıştır.

2.3. Şiirlerinin Şekil Özellikleri

Ozan Seyfi, hece ölçüsü ile yazmaktadır. Yayımlanmamış 241 şiiri üzerinde yaptığımız incelemede 23 şiirinde 7'li hece ölçüsü, 145 şiirinde 8'li hece ölçüsü, 73 şiirinde 11'li hece ölçüsü kullanılmıştır. Aruz ölçüsünü bilmeyen şair, yayımlanmamış şiirlerinde en çok 8'li hece ölçüsünü tercih etmiştir. Şiirlerinin tamamında dörtlük nazım birimi kullanılmıştır. Şair, şiirlerine seçmiş olduğu isimleri genelde rediflerine göre veya şiirin genelindeki hâkim konuya göre adlandırmıştır.

Mâni tarzı nazım biçimi olarak da bilinen yedi heceli ve aaxa diziliş örgüsünde söylediği manzumeleri başarıyla kullanmıştır. Bunun ilk örneğini "Görsem Sevdiğim" şiirinde görebiliriz:

Al mendili mendili
Beğendiğin rengini
Yoluna gül dökerim
Bir görsem sevdiğimi

Aynı söyleyiş üslubunu ve mâni biçiminde kafiye örgüsünü "Götür Beni" şiirinde de görmek mümkündür:

Gel vur beni vur beni
Dilersen öldür beni
Kıyamazsan sevdiğim
Al burdan götür beni

Benzer dörtlüklerin örnek sayısını arttırılabilirken son örneğini vereceğimiz "Yüz Binlik" şiirinde mâni tarzı söyleyiş şu şekilde geçmektedir:

Ağaca sardım iplik
Düşmedi kaçtı keklik
Kız babanın eline
Sayacağım yüz binlik

2.4. Şiirlerinin Dil Özellikleri

Aksan (2005, s. 13), şiirde anlatımın gücünü ve etkileyiciliğini lirizm bağlamında ele alırken lirizmin unsurlarını içtenlik, doğallık, rahat söyleyiş, konuşulan dilden yararlanma, kısa-yalın ve güçlü anlatım, özlü deyişler olmak üzere incelemektedir. Seyfettin Çoban'ın şiirlerinde öne çıkan deyimler, atasözleri, benzetmeler, içtenlik, doğallık, rahat söyleyiş, kısa ve yalın anlatımlarla güçlendirilen şiir dili, konuşulan dilden yararlanma şiirlerinde karşımıza çıkmaktadır.

Ozan Seyfettin Çoban, kalem şairi olarak canlı bir halk Türkçesi ile şiirlerini yazmaktadır. İlkokul eğitimi olmayan Ozan Seyfi, şiirlerinde ortak yazı dilini kullanmış ve mahallî kelimelere çok az sayıda yer vermiştir. Seyfettin Çoban, İstanbul Türkçesini kullanmasına rağmen doğup büyüdüğü bölgeye has kelimeleri de şiirinde anlama engel olmadan yerli yerinde kullanmaktadır. Dilini anlaşılır bir biçimde kullanan Ozan Seyfi, sarıh ifade şeklini şiirde kullandığı atasözü ve deyimlerle de zenginleştirmektedir. O, halk şiirinin alışılmış benzetme örneklerine şiirinde yer vermiştir. Halk dilinde gündelik hayatta kullanılan güzel sözleri ve benzetmeleri şiirinde son derece başarılı kullanmaktadır. Vezin gereği bazı kelimelerde ses düşmeleri görülmektedir. “*Duvarlarla*” şiirinde vezne uyması için “yüreğimin” kelimesindeki “i” sesi düşürülmüştür:

Hem duygusal hem ozanım
Yüreğmin sesin yazarım
Derbeder olmuş gezerim
Gözümün yaşı dinmiyor

Şair ve gazeteci Necdet Evliyagil, Çoban'ın Duygusu adlı eserin ön sözünde Seyfettin Çoban'ın şiirlerini ünlü ressam Van Gogh'un pırl pırl tablolarına benzetmektedir. Evliyagil, çağdaş bir halk şairi olarak kabul ettiği Seyfettin Çoban'ı, günün modasına uyup çarpık ideolojiye sapmayan, şiiri hafiflikten ibaret sanmayan, anlamsız ve devrik cümlelerle şiirini yozlaştırmayan bir sanatçı olarak tanımlamaktadır (Çoban, 1982, s. V).

Sonuç

Türk halk şiirinin en önemli icracılarından biri de âşıklardır. Türk halk şiiri geleneğinin kökleri, İslam öncesi ozan-baksı kültürüne kadar uzanmaktadır. Eski devirlere dayanan ve geniş coğrafyalara yayılan Türk halk şiirinin temsilcileri ozan, kam, baksı, oyun, âşık, halk şairi, meydan şairi, kalem şairi, vb. adlarla anıla gelmiştir. Tarih boyunca farklı isimlerle anılmış olsalar da ozanlar, sanatları ile genelde Türk edebiyatı, özelde âşık edebiyatı için ürettikleri şiirleriyle toplumun kültür hafızasında yer edinmeye devam etmektedirler. Ozan Seyfi, Türk halk şiirinin şekil ve içerik açısından sürekliliğini devam ettirmesi, değişim/dönüşüm gibi şartlara şairlerin günceli yakalaması ve uyum sağlaması yönüyle önemli temsilcilerden biri olduğu iddiasını şiirleriyle desteklemektedir.

Türk saz şiirinin kendisine mahsus bir geleneği olmasına rağmen asırlardır farklı coğrafyalarda devam etmesi ve yüzlerce temsilci yetiştirmesi gibi faktörlerin etkisi ile

âşıklık geleneğini katı çizgilerle sınırlandırmanın bilimsel yöntemlerin doğasına aykırı olduğu, Ozan Seyfi ve şiiirlerinin incelenmesinde bir kez daha teyit edilmiştir. Âşıklık geleneği yaşayan bir gelenektir. Her canlının tabiatında olan zaman, mekân, insan, vb. faktörlere bağlı olarak değişim, dönüşüm ve gelişim yaşanabilmektedir. Bu değişimlerin gelenekteki yansımaları sonucu tek tip icracının yetişmediği görülmektedir. Türk saz şiiirinin icracıları “âşık”, “ozan”, “saz şairi”, “halk şairi”, “kalem şairi”, “meydan şairi” gibi adlarla anılmışlardır. Genellikle hece vezni ile şiiirler üreten bu sanatçıların kimi irticalen şiiir söyleme yeteneğine sahipken kiminin irticali yoktur. Büyük çoğunluğu saz çalabilse de aralarında saz çalamayan şiiir yönü kuvvetli âşıklar da vardır; sazsız ozanlardan biri de Seyfettin Çoban’dır.

Halk şiiiri icracılarının isimlendirilmesinde genel olarak âşık, ozan, halk şairi terimleri ile ifade edilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir. Seyfettin Çoban, kendini ozan olarak isimlendirmekte ve geleneğe uygun şiiirler yazmaktadır. Âşık tarzı şiiir geleneği icracıları tarafından bir dönem rağbet edilmeyen ozan ismi, şairlerin şiiirlerinde kullanmaları ile rağbet görmüş, günümüzde yeniden canlanmış, halk şiiiri sahasında şiiir yazan/söyleyen kimseler için kullanılır hâle gelmiştir.

Seyfettin Çoban, âşıklık geleneğinde usta-çırak okulundan yetişen ve geleneksel icra ortamlarında varlık gösteren bir ozan değildir. O, kendi imkânları ve bireysel yetenekleri ile Mesam, İlesam ve belediyeler gibi kuruluşların kültür organizasyonlarında, şiiir meclislerinde sanatını icra fırsatı bulmaktadır. Ozan Seyfi’nin bugüne kadar yayımlanmış altı şiiir kitabında toplam bin üç yüz yetmiş dört şiiiri bulunmaktadır. Sözlü, yazılı ve elektronik kültür ortamlarında üretim, tüketim ve icra bağlamında faaliyetlerine devam eden şairimizin yayımlanmamış iki yüz kırk bir şiiiri, bize âşık tarzı şiiir geleneği şemsiyesi altında kendini yetiştirmeye ve geliştirmeye devam eden sazsız bir ozan olduğunu göstermektedir.

Ozan Seyfettin Çoban’ın doğduğu il olan Sivas, âşıklık geleneğinin yoğun olarak yaşandığı yerlerdendir. Ekonomik sebeplerden dolayı bölgeden büyük şehirlere göç eden pek çok Anadolu insanı gibi Seyfettin Çoban da iş bulmak için doğduğu köyden Ankara’ya göç etmiştir. Küçük yaşlarından itibaren gurbeti yaşayarak öğrenen Ozan Seyfi, üye olduğu ilim, sanat, edebiyat kuruluşları ve belediyelerin kültür organizasyonlarında yazar, şair, gazeteci, öğretmen, vb. farklı meslek gruplarından dostlarıyla, şiiir severlerle buluştukları bu kültür ortamlarında gerçekleştirdikleri şiiir okumaları sayesinde dinleyicilerin huzurunda sanatını icra etmektedir.

Bir usta âşığa çıraklık etmeden kendi kendini yetiştiren Seyfettin Çoban, ilhamla şiiirlerini yazmaktadır. Halk şairlerimiz gibi Ozan Seyfi de ortaya koyduğu şiiirleri ile üretim, tüketim ve icra bağlamında değerlendirildiğinde meziyet ve eksikleri ile geniş halk kitlelerinin edebî zevk ve tahayyülünde, Türkçenin edebî dil olarak işlenişinde faydalı rol oynamaktadır. Âşık tarzı şiiir geleneğinde âşık şemsiyesi altında değerlendirdiğimiz Seyfettin Çoban’ın diğer şairler ile ayırıcı ve ortak vasıfları dikkate alındığında onun kalem şairi bir ozan olarak değerlendirilmesinin daha uygun olacağı kanaatindeyiz.

Extended Abstract

Many minstrels trained in the minstrelsy tradition, which has been going on for ages, can't play the saz but write and sing poetry. This group of minstrels, who are also considered pen poets (poets), became the voice of their age, like other minstrels. It is seen that in naming the folk poetry performers, it would be suitable to express them in general terms like âşık, ozan, halk şairi (Turkish poet-singer, poet-singer/minstrel, folk poet). Seyfettin Çoban calls himself an ozan (poet-singer). The name of the ozan, which was not popular for a while among the performers of the minstrel style poetry tradition, has been revived today and has become used for those who write and sing poetry in the field of folk poetry. As Seyfettin Çoban described himself as an ozan and wrote poems in accordance with the minstrel tradition has been one of the main data of his evaluation under the umbrella of Turkish poet-singer.

Poets who created their poems with the syllabic meter are called by some names such as "âşık, ozan, halk şairi, and saz şairi". Some of them have the feature of improvisation and they do not have saz. Some of them have neither saz nor improvisation, but they write poems with the syllabic meter. Today, the issue of what name we should give to these poets stands before us as a complicated issue. Therefore, the names of representatives of minstrel literature such as âşık, ozan, halk şairi (Turkish poet-singer, poet-singer/minstrel, folk poet) are used synonymously.

It is highly probable that our poets, whose names we have not heard of in our minstrel literature (unknown, unpopular), who have very few poems in our hands, or whose names we have only heard of and who do not have enough information about, still emerge from conks (writings), magazines and several manuscripts. We have folk poets waiting to be known and introduced by pushing their limits today. In our study, the position of Ozan Seyfettin Çoban in minstrel literature has been tried to be clarified.

Seyfettin Çoban was born in Sivas and could not go to school as there was no school in those years in his village of birth. Seyfettin Çoban has six published poetry books. With his 1374 poems published so far, Seyfettin Çoban has revealed what a productive poet he was. In the thematic context, the thematic richness in our folk poets is also seen in his poems. His poems did not remain in a narrow frame but attracted the attention of large masses, and some of them were composed and sung by different artists in their own albums. His relationship with the minstrel tradition and his unpublished poems in the universe of poetry were examined and his position in the tradition was determined.

In this article, it was aimed to make a category analysis according to the intensity of the subjects touched on by Seyfettin Çoban in his poems, with examples from his unpublished poems, and to reveal his position in the folk poetry tradition with content analysis, after his life story was summarized and quoted from the information obtained by the interview method. The scope of our research consists of 241 unpublished poems of him. In the article, the question of who is called an ozan (the poet-singer) was discussed in the light of written sources, Seyfettin Çoban's position in the tradition of minstrelsy was tried to be determined, and his poems were researched in the context of production, consumption, and performance theory. Interview and written documents

review, which are among the qualitative research methods, were used. We believe that our research will guide future studies, as it is the first study on Seyfettin Çoban's life, poems, and his position in the tradition of minstrel poetry, which is presented as an article on his unpublished poems.

Although Turkish instrumental poetry has a traditional structure, it has been confirmed once again that limiting the minstrelsy tradition with strict lines is against the nature of scientific methods, with the effect of factors such as the fact that it has continued in different geographies for centuries and raised hundreds of representatives in the examination of Ozan Seyfi and his poems.

Minstrelsy is a living tradition. Change, transformation and development can occur depending on the factors such as time, place, humans, etc., which are in the nature of every living thing. As a result of the reflections of these changes in the tradition, it is seen that a single type of performer is not grown. The performers of Turkish saz poetry are known by names such as *âşık*, *“ozan”*, *“saz şairi”*, *“halk şairi”*, *“kalem şairi”*, *“meydan şairi”*. Some of these artists, who usually produce poems with syllabic meter, have the ability to recite poems improvised, while others do not have improvisation. Although most of them can play the saz, there are some asiks who cannot play the saz and whose poetry is very strong. One of the poets who cannot play saz is Seyfettin Çoban.

Seyfettin Çoban is not a poet who was trained in the master-apprentice school in the minstrelsy tradition and who made his presence felt in traditional performance environments. Thanks to his own means and individual talents, he finds the opportunity to perform his art in the cultural organizations and poetry councils of institutions such as Mesam, Ilesam, and municipalities. Ozan Seyfi has a total of thousand three hundred and seventy-four poems in six poetry books published so far. Two hundred and forty-one unpublished poems of our poet, who continue his activities in the context of production, consumption, and performance in oral, written, and electronic cultural environments, show us that he is a poet who cannot play saz and who continues to train and improve himself under the umbrella of the poetic tradition. Seyfettin Çoban, who trained himself without apprenticeship to a master asık, writes his poems with inspiration. Like our folk poets, when Ozan Seyfi is evaluated in the context of the production, consumption, and performance of his poems, he plays an essential role in the literary taste and imagination of large masses of people, and in the treatment of Turkish as a literary language.

Kaynakça

- Aksan, D. (2005). *Yunus Emre şiirinin gücü*. Ankara: Bilgi Yay.
- Aksan, D. (2021). *Şiir dili ve Türk şiir dili dilbilim açısından bir bakış*. Ankara: Bilgi Yay.
- Arat, R.R. (2007). *Eski Türk şiiri*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yay.
- Artun, E. (2011). *Âşıklık geleneği ve âşık edebiyatı*. Adana: Karahan Yay.
- Ayva, A. (2006). Konya âşıklık geleneğinde mahlâs alma. *Selçuk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Dergisi*. S.16. s. 23-33.
- Çoban, S. (1982). *Çoban'ın duygusu*. Ankara: ABS-Ankara Basım Sanayi.
- Çobanoğlu, Ö. (1997). İcra merkezli yapısal kalıplaşmaların işlevleri açısından yazılı kültür ortamı âşık destanları ile İngiliz sokak baladları. *Millî Folklor*. S.35. s. 28-32.
- Çobanoğlu, Ö. (2007). *Âşık tarzı edebiyat geleneği ve İstanbul*. İstanbul: 3F Yay.
- Dizdaroğlu, H. (1968). Halk şiirinde türler. *Türk Dili Türk Halk Edebiyatı Özel Sayısı*, XIX (207), s.186-293.
- Elçin, Ş. (1988). *Halk edebiyatı araştırmaları I*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay.
- Elçin, Ş. (1992). Cumhuriyet devri Türk halk şiirine umumî bir bakış. IV. *Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri. II. Cilt Halk Edebiyatı*, (s. 79-81), Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay.
- Ergin, M. (2004). *Dede Korkut kitabı I*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yay.
- Gökşen, C. (2011). Dede Korkut hikâyelerindeki ozan tipi bağlamında Kars âşıklık geleneği. *Turkish Studies*. S. 6/4 (Güz). s. 149-161.
- Gözaydın, N. (1989). Anonim halk şiiri üzerine. *Türk Dili Türk Şiiri Özel Sayısı III (Halk Şiiri)*, LVII (445-450), 1-104.
- Günay, U. (2015). *Türkiye'de âşık tarzı şiir geleneği ve rüya motifi*. Ankara: Akçağ Yay.
- Karadağ, M. (1996). *Türk halk şiiri (tarihçe-temel bilgiler-örnekler)*. Balıkesir: Akademi Dergisi Yay.
- Kaya, D. (1991). *Sivas'ta âşıklık geleneği ve Âşık Ruhsatî (Doktora tezi)*. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- Kaya, D. (2003). *Âşık edebiyatına giriş*. Bişkek: Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Yay.
- Köprülü, M. F. (1962). *Türk saz şairleri I*. Ankara: Millî Kültür Yay.
- Köprülü, M. F. (2012). *Edebiyat araştırmaları 1*. Ankara: Akçağ Yay.
- Özarıslan, M. (2001). *Erzurum âşıklık geleneği*. Ankara: Akçağ Yay.
- Özdemir, M. (2017). *Ozan Seyfettin Çoban hayatı sanatı şiirleri*. İstanbul: Tuzla Belediyesi Kültür Yay.
- Peker, S. (2022). Aksaraylı Âşık Türyan Gözüm'ün sanat anlayışı ve destanları üzerine bir değerlendirme. *SUTAD* (55): 135-149.
- Sakaoğlu, S. (2014). *Âşık edebiyatı araştırmaları*. Konya: Kömen Yay.
- Sever, M. (2013). *Türk halk şiiri*. Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Türkçe Sözlük* (1998). İsmail Parlatır, vd. (haz.). 9. Bsk. Ankara: Türk Dil Kurumu Yay.
- Üçüncü, K. (2004). İrsâd ve tebliğe bağlı icrâ: Türk sözlü kültür geleneği bağlamında Türk tekke edebiyatı. *TÜBAR-XVI. (Güz)*. s.127-141.
- Yeşil, Y. (2012). Bir âşık, bir inceleme Yozgat âşıklık geleneği ve "Âşık İhsan Şaşar". 21. *Yüzyılda Eğitim ve Toplum*. C.1. S.2. s. 85-96.
- Yıldırım, D. (2000). Tarihî süreç içinde iletişim odakları, ağları ve işlevleri [XIII.- XX. yüzyıllar aralığı Türkiye]. *Türk Dünyası*. S. 10 (Güz). s. 327-353.

EK: Ozan Seyfi'nin şiirlerinden seçmeler

Seyfettin Çoban'ın son yıllarda yazmış olduğu ve yayımlanmamış şiirlerinden makale hacminden dolayı seçilen örnekler verilmiştir.

Sarıkamış

Billur buzdan kalem yazmaz elimde
Kâğıdın üstünde gezip duruyor
Yapışıp kalıyor sözler dilime
Duygular semada donup duruyor

Ruhumda işlemiş ilham duruşta
Ne civanlar öldü Sarıkamış'ta
Duygular perişan dolaşır arşta
İçli yüreklere konup duruyor

Ahmetler Mehmetler omuz omuza
Ser aşkın uğruna dönmüşler buza
Bir haber salmışlar gökte yıldıza
Açmadan goncalar sönüp duruyor

Dilden dile gezer ağıtlar sözler
Yıllardır yaş döküp ağlıyor gözler
Mehmetçiğe mezar serince buzlar
Umutlar sessizce sönüp duruyor

Kimisi nişanlı kimisi evli
Kimi on beşinde kimisi elli
Muradı şehitlik içten teselli
Peygamber aşkıyla gülüp gidiyor

Ozan Seyfi'de sönmez gönül ateşi
Vatan aşkıdır bu yoktur bir eşi
Şehidin üstünde hakkın güneşi
Feda eder canı ölüp gidiyor

Sözcüsüyüm

Duygular kavramış beni
İlhamların sözcüsüyüm
Bir meçhule salmış beni
Ben bu yolun yolcusuyum

Yürek sesi dile verir
Kalem kâğıtlara serer
Şafak atar gün ağarır
Öten bülbülün sesiyim

Anımsatan pazarım var
Bağdaşık bir düzenim var
Şiirlere özenim var
İlhamların sözcüsüyüm

Duygu yüklü bir **Ozan**'ım
Yürek ne derse yazarım
Arı gibi öz süzerim
Duyguların sözcüsüyüm

Atatürk

Cephede komutan okulda öğretmen
Tartışmasız lider Mustafa Kemal
Nice zorluklarla devleti kuran
Tartışmasız dahi Mustafa Kemal

İnönü Mareşal iki kolları
Her zaman yanında bulmuş onları
İzmir'de denize dökmüş düşmanı
Tartışmasız dahi Mustafa Kemal

Tahtalara kalkıp yazı öğreten
Milletine sonsuz ışıklar tutan
Cumhuriyete sağlam temeller atan
Tartışmasız dahi Mustafa Kemal

Duygusalılık ilhamlarla beslenir
Ak sayfalar şiirlerle süslenir
Bir ülkeyse çalışmayla yücelir
Hedefi gösterdi Mustafa Kemal

Anneme

On üç yıl üç ayda geride kaldı
Özlemin bir türlü bitmiyor anne
Her gece düşümde seni görsem de
Rüyalarım bana yetmiyor anne

Rehberim her zaman tembihin sözün
Kulağımdan gitmez büyüğü sesin

Ağlıyorum her an elimde resmin
Özlemin bir türlü bitmiyor anne

Unutamam seni yıllar geçse de
Mezarını toprak otlar örtse de
Seslensem sesime ses vermesen de
Hayalin gözümde gitmiyor anne

Özlüyorum yavrum diyen sesini
Ninniler söyleyip severken beni
Ozan Seyfi der ki canların canı
Anılarım bana yetmiyor anne